

nye Bestemmelse i § 1 hedder, at Besidderne af Lehn og Stamhuse ikke maae sælge til Andre end Fæsterne, medmindre disse dertil give deres Samtykke, kunne vi ikke udlede Grunden til denne Bestemmelse af et andet Fundament, end at der deri er gaaet ud fra, at Fæsterne have Medeiendomsret. Men da vi nu ikke, som berørt, kunne erkjende Gyldigheden deraf, have vi troet, at denne Bestemmelse maatte udgaae. Men selv uden Hensyn hertil finde vi Bestemmelsen mislig. Det er allerede ved de foregaaende Behandlinger klart fremhævet af den ærede 4de Landsthingsmand for 1ste Kreds (Blechingberg), hvor farligt det vilde være at vedtage en Bestemmelse om, at Afhændelse af Godsset skulde alene være indskrænket til Fæsterne, da saaledes den Concurrence, som ellers staaer aaben for Besidderen, naar Afhændelsen er fri, vilde gaae tabt; men gaaer den tabt, saa tabes ogsaa den Garanti, som ved denne Concurrence skulde have med Hensyn til de øvrige Bestemmelser i Lovforslaget, og som kun blive holdbare ved, at en saadan Garanti gives. Jeg sigter derved navnlig til Bestemmelserne i § 2, hvorvedder er indrømmet Eieren af Fideicommisserne temmelig frie Hænder med Hensyn til deres Godsers Afhændelse. Jeg kan heller ikke troe, at det ærede Thing vil gaae ind paa denne Bestemmelse, som her er under Discussion. Tidligere har der allerede her af flere ærede Medlemmer af Thinget været stillet et lignende Forslag, men navnlig den sidste Gang, et saadant Forslag blev stillet, blev det med 31 Stemmer imod 12 af Thinget vedtaget, at en saadan Bestemmelse ikke maatte optages i Loven. Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Dahl: Ja, jeg maa være enig med min ærede Sidemand (Simony) i, at denne Lov er kommen tilbage til Thinget i en ganske forandret Skikkelse. Vi stræbte, da vi stillede dette Lovforslag, efter at fremme Selveiendom, dette var Hovedsiemeedet, og det vilde væsent-

lig opnaaes derved, at vi satte enhver Lehnsbesidder i samme Stilling som en anden Godseier. Loven er nu kommen tilbage saaledes, at den for en stor Deel er uændelig, og jeg kan ikke indrømme, at de Forandringer, som ere gjorte, ere Forbedringer. Den høitærede Formand har sat § 1 alene under Forhandling. Jeg skal derfor søge at holde mig alene til denne Paragraph, uagtet det vistnok har sine Vanskeligheder.

Formanden: Det er Ændringsforslaget i Forbindelse med § 1, som er under Forhandling.

Dahl: Naar det i § 1, saaledes som den nu foreligger, bestemmes, at Salg alene maa skee til Fæsterne, saa forekommer det mig, at et Salg, der kun maa finde Sted til een Person, i sig selv intet Salg er. Skal der være Salg, maa der ogsaa være Concurrence, og et Salg, i hvis Følge jeg er pligtig kun at sælge til Een, eller i alt Fald ikke uden med dennes Samtykke kan sælge til Andre, er, efter mine Begreber, intet Salg. Det forekommer mig endogsaa, at det i og for sig er principstridigt at sige, at der kun maa sælges til een Person. Man har for Optagelsen af en saadan Bestemmelse paaberaabt sig, at de Bevillinger, som ere udfærdigede til Salg af Bøndergods, indeholde en saadan Bestemmelse, i hvis Følge Lehnsbesidderen kun kan sælge til Fæsteren. Jeg skal dog imidlertid bemærke, at det er den senere Tids Bevillinger, som ere saaledes clausulerede; thi den ældre Tids Bevillinger have været ganske anderledes almindelig clausulerede. Det er noksom bekendt, at der er blevet givet Tilladelse til at sælge Lehn, og meget Bøndergods paa Lehn er i Særdeleshed i Jylland gaaet over til Selveiendom. Jeg troer desuden ogsaa, at, foruden at denne Bestemmelse ikke synes i sig selv at være rigtig, vil den være skadelig for det Diemed, vi have tilsigtet.